

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

Factors Affecting The Decision To Sale Rubber Products Of Rubber Planters
In Nathawi District Songkhla Province

เสาวนีย์ เจริญ¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทำสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรในอำเภอนาทวี 3) เพื่อศึกษาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตยางพารา โดยการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบและเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด จาก 3 ตำบลที่มีการปลูกยางมากเป็น 3 อันดับแรกของอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวน 90 ราย จำแนกเป็นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด 20 รายและเกษตรกรที่ขายยางแผ่น จำนวน 10 ราย รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคล ด้วยแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงสถิติผลการศึกษาโดยสังเขป ดังนี้ เกษตรกรที่มีสถานภาพเป็นเจ้าของสวนยางส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส อายุเฉลี่ย 52 ปี ซึ่งอยู่ในวัยแรงงาน เกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีรายได้รวมเฉลี่ยเท่ากับ 20,000 บาทต่อเดือน และเกษตรกรที่ขายยางแผ่นซึ่งมีรายได้รวมเฉลี่ยเท่ากับ 160,000 บาทต่อปี อุปสรรคของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดที่สำคัญ คือ การคิดเปอร์เซ็นต์น้อยอย่างหนึ่งเนื่องจากขั้นตอนการวัดความเข้มข้นและการชั่งน้ำหนักจะกระทำโดยผู้รับซื้อเพียงฝ่ายเดียว ส่งผลให้ไม่ได้รับความยุติธรรม สำหรับเกษตรกรที่ขายยางแผ่นจะประสบปัญหาการตกลงราคาขายและจัดชั้นคุณภาพยางแผ่นดิบ สิ่งสำคัญในการพุงราคายางควรมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของชาวสวนยางพารา เพื่อเพิ่มขนาดของธุรกิจในการดำเนินการแปรรูปขั้นต้นที่มีคุณภาพ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง จัดตั้งตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออกในแหล่งที่สำคัญ จัดตั้งตลาดซื้อขายล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงแก่เกษตรกร ในอำเภอนาทวีต่อไป

คำสำคัญ: เกษตรกรชาวสวนยาง, การตัดสินใจ, ผลผลิตยางพารา

¹ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002 ประเทศไทย

Abstract

The objective of the research is to study on social and economy plantation farmers in Natawee District Songkhla Province. selling rubber products and also obstacles of rubber products selling for the rubber plantation farmers in Natawee District, Songkhla Province. Study the approaches of solving problems on selling various forms of rubber output of agriculturists in Nathavee District Songkhla Province. It is taken sampling the farmers who sell rubber sheets and fresh latex in three (3) Tambons which are top three rubber plantation areas in Natawee, Songkhla for 90 people. It is classified 20 farmers who sell fresh latex and 10 farmers who sell rubber sheet. It is collected data by individual person interviews with the structural questionnaire and analysis are as following. The rubber plantation owners are mostly male, married and 52 of average ages and work-force age. The fresh latex selling farmers earn 20,000 Baht per month and the rubber sheet selling farmers who earn 160,000 Baht per year. The main problems and obstacles of fresh latex selling farmers are percentage calculation of dried latex due to concentration measuring method; the measuring performs by solely buyers then this manner causes unfairness. In addition, the rubber sheet selling farmers are always facing the problems in concerning of rubber sheet selling price agreement and rubber sheet quality classification as well. Important to stabilize rubber prices should have promoted the integration and networking of rubber planters. To increase the size of the business in the initial processing quality. Support the development of rubber products Establishment of rubber for export of the major sources. Establish a futures market To reduce the risk to farmers In Natawee District Next to reduce the risk to farmers in Natawee District.

Keywords: Rubber Farmers, *Decision*, *Agricultural product*

บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่ทำรายได้ให้กับประเทศมาเป็นเวลานาน นิยมปลูกกันมากในภาคใต้ ของประเทศไทย และในปัจจุบันสามารถนำไปปลูกในเกือบทุกภาค ของประเทศไทย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555)

อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพ ทำสวนยางพารา เดิมทีเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอนาทวีและพื้นที่ใกล้เคียงขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบของยาง ก้อนถ้วย น้ำยางสดและยางแผ่นดิบ ให้แก่พ่อค้าคนกลางโดยขาดการรวมกลุ่ม ทำให้ผลผลิตที่ได้มี ราคาแตกต่างจากราคากลาง จากภาวะวิกฤตการณ์ราคายางผันผวน ตกต่ำ ราคาไม่คงที่และการ ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้กลุ่มสหกรณ์ สกย.จำกัด ได้รวมตัวกันจัดตั้งตลาด ประมูลยางท้องถิ่นซึ่งเป็นตลาดเครือข่ายของ สนน.ตลาดกลางยางพาราหาดใหญ่ ณ สำนักงาน กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางสาขาต่างๆ มีการจัดตั้งกลุ่มน้ำยางสดจากการที่ราคายางแผ่น รถมควันตกต่ำ แต่น้ำยางสดมีราคาสูงขึ้น จึงทำให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อขายผลผลิตน้ำ ยางสดในรูปแบบของกลุ่มเกษตรกร (เอนก กุณาละศิริ, 2547) แต่เนื่องจากมีสมาชิกจำนวนน้อยและ ขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ทำให้การรวบรวมผลผลิตทำได้น้อยศักยภาพในการดำเนินงานต่ำ ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจซื้อขายน้ำยางสดในตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คือ 1) ปัญหาต้นทุนการตลาดที่เพิ่มสูงขึ้น 2) ปัญหาเปอร์เซ็นต์เนือยางแห้งต่ำ 3) ปัญหาการแข่งขันในตลาดมีสูง 4) ปัญหาการขาดเงินทุนในการดำเนินธุรกิจของพ่อค้า และ 5) ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดที่ไม่ได้มาตรฐานในการวัดเปอร์เซ็นต์เนือยางแห้ง จากเหตุผลดังกล่าว ข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกร ชาวสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ ของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทำสวนยางใน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

2. เพื่อศึกษาปัญหาการขยายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

3. เพื่อศึกษาปัจจัยและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขยายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

แนวคิด วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คาอูทชุก (Caoutchouc) เป็นชื่อที่ใช้เรียกต้นไม้ชนิดหนึ่งของชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางและอเมริกาใต้ ซึ่งต้นไม้ชนิดนี้เป็นต้นไม้ที่ให้ยาง ต่อมาประเทศแถบอเมริกาใต้นั้น จึงได้ค้นพบว่าพันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีที่สุดคือยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ซึ่งมีคุณภาพดีกว่าพันธุ์ Hevea ธรรมดา มาก จึงมีการปลูกและซื้อขายยางพันธุ์ดังกล่าวกันมาก และศูนย์กลางของการซื้อขายยางก็อยู่ที่เมืองท่าชื่อ พารา (Para) บนฝั่งแม่น้ำอะเมซอน ประเทศบราซิล ด้วยเหตุดังกล่าว ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ยางพารา และเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2555)

มีการแพร่ยางพาราเข้าสู่ทวีปเอเชีย ในปี พ.ศ. 2398 (ค.ศ. 1855) ได้มีความพยายามนำต้นยางพาราไปปลูกในประเทศอินเดีย นับเป็นครั้งแรกของการแพร่กระจายยางพาราสู่ทวีปเอเชีย เซอร์คลีเมนส์ เป็นคนแรกที่นำยางพารามาทดลองปลูกในประเทศอินเดียแต่ไม่ประสบความสำเร็จ จึงได้ทดลองปลูกยางในดินแดนต่างๆ ที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษ ในที่สุดจึงพบว่าในดินแดนแหลมมลายูเป็นสถานที่ที่ยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุด และยังพบว่าพันธุ์ยางพาราที่ดีที่สุดคือยางพาราพันธุ์ Hevea brasiliensis หรือยางพารา ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2425 (ค.ศ. 1882) ยางพาราจึงเป็นที่นิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายในแหลมมลายูในระยะแรกเริ่ม

ในประเทศไทยมีการออกพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางขึ้นในปี พ.ศ. 2503 และได้มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในปี พ.ศ. 2504 กิจกรรมปลูกแทนก้าวนำด้วยดีและเป็นที่พอใจของชาวสวนยางพาราในภาคใต้ หลวงสำรวจพฤกษศาสตร์ (สมบูรณ์ ณ กลาง) นายรัตน์ เพชรจันทร์ ผู้ริเริ่มการปลูกแทน ยางพาราที่ปลูกในสมัยแรกส่วนใหญ่เป็นยางพาราพื้นเมืองที่ให้ผลผลิตต่ำ ส่งผลให้ชาวสวนยางพารามีรายได้น้อยโดยเฉพาะในช่วงที่ยางพารามีราคาตกต่ำ วิธีการแก้ไขคือการปลูกแทนยางพาราพื้นเมืองเหล่านั้นด้วยยางพาราพันธุ์ดีที่ให้ผล

ผลิตสูง ผู้ผลิตยางพาราหลายประเทศได้เร่งการปลูกแทนยางพาราเก่าด้วยยางพาราพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มผลผลิตยางพารา เช่น ประเทศมาเลเซียได้ออกกฎหมายสงเคราะห์ปลูกยางพาราในปี พ.ศ. 2495 และประเทศศรีลังกาได้ออกกฎหมายทำนองเดียวกันในปี พ.ศ. 2496 ต่อมาได้รับความร่วมมือจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติให้จัดตั้งศูนย์วิจัยการยางขึ้นที่ตำบลคอหงส์ในปี พ.ศ. 2508

ในปี พ.ศ. 2508 ดร.เสริมลาภ วสุวัต ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการวิจัยและพัฒนายางพารา การวิจัยและพัฒนายางพาราเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมยางพาราไทย โดยเปลี่ยนสถานะจากสถานีทดลองยางพาราตำบลคอหงส์ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานการวิจัย และพัฒนาของประเทศไทยคือ ดร.เสริมลาภ วสุวัต ผู้อำนวยการกองการยาง ซึ่งเป็นผู้ควบคุมและดูแลศูนย์วิจัยการยางที่ตั้งขึ้นใหม่ มีการวิจัยทางด้านต่างๆ เช่น ด้านพันธุ์ยางพารา โรคและศัตรูยางพารา ดินและปุ๋ย การดูแลรักษาสวนยางพารา การกำจัดวัชพืช การปลูกพืชคลุม การปลูกพืชแซมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ชาวสวนยางพารา ด้านอุตสาหกรรมยางพาราและเศรษฐกิจยางพารา และมีการพัฒนายางพาราโดยเน้นการพัฒนาสวนยางพาราขนาดเล็ก เช่น การกรีดยางหน้าสูง การใช้ยาเร่งน้ำยางพารา การส่งเสริมการแปลงเพาะและขยายพันธุ์ยางพาราของภาคเอกชน การรวมกลุ่มขายยางและการปรับปรุงคุณภาพยางพารา นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับองค์กรยางระหว่างประเทศในการวิจัยและพัฒนาอย่างกว้างขวาง ในระยะต่อมาศูนย์วิจัยการยางได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วิจัยยางสงขลาในปี พ.ศ. 2527 และมีการก่อตั้งศูนย์วิจัยขึ้นอีกที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนราธิวาส เพื่อขยายงานวิจัย และพัฒนายางพาราให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกยางพาราของประเทศ การวิจัยและพัฒนาเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญทำให้การปลูกแทนในพื้นที่ยางประสบความสำเร็จมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารูปแบบการดำเนินงานของตลาดน้ำยางสด โดยสมศักดิ์ คงสุข และคณะ (2551) ผลการศึกษาเพื่อทราบกระบวนการซื้อขายและผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการขายให้กับพ่อค้าคนกลาง โรงงานแปรรูปน้ำยาง และสถาบันเกษตรกร รวมทั้งนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางพัฒนาระบบตลาดกลางน้ำยางสดให้มีประสิทธิภาพ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขายน้ำยางสดและยางแผ่นของเกษตรกรตำบลปริก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิฑูร อินทมนี และคณะ (2546) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน 3 ลักษณะที่มีผลต่อการขายน้ำยางสด และยางแผ่น ปัจจัยดังกล่าว คือ ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจและกายภาพ ผลการศึกษาพบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ พบเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด และยางแผ่นเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดมีน้อยกว่า แต่ระดับการศึกษาสูงกว่า ในขณะที่เดียวกันมีจำนวนบุตรและการใช้แรงงานที่น้อยกว่าและปริมาณผลผลิตจากยางของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดจะน้อยกว่า อาจมีสาเหตุมาจากขนาดเนื้อที่ถือครองน้อยกว่า

กรอบแนวคิดในการศึกษาจากการศึกษาแนวคิดวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสัมภาษณ์ซึ่งผลการสัมภาษณ์ที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยการสุ่มตัวอย่างเกษตรกรชาวสวนยางพารา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 90 คน โดยการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบและเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด จาก 3 ตำบลที่มีการปลูกยางมากเป็น 3 อันดับแรกของอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวนตำบลละ 30 ราย จำแนกรายตำบลเป็นเกษตรกรที่ขายน้ำยางสด 20 ราย และเกษตรกรที่ขายยางแผ่นดิบ 10 ราย ในแต่ละตำบลแล้วนำมาสรุปเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางใน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และนำเสนอผลในลักษณะของการบรรยายความ

ผลการศึกษา

ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ

การศึกษาคั้งนี้ ได้ผลการศึกษาว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพ ทำสวนยางพาราเกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน มีจำนวนสมาชิก 4-6 คน จำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษา 1-2 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.2 คน ทำสวนยางเป็นอาชีพหลัก โดยมีรายได้จากสวนยางเฉลี่ย 165,091 บาท/ปี มีค่าใช้จ่ายในการทำสวนยางไม่รวมค่าแรงงานกรีดยางเฉลี่ย 24,119 บาท/ปี เกษตรกรมีหนี้สิน และส่วนใหญ่กู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบ มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรรวม 35.7 ไร่/ครัวเรือน มีพื้นที่ในการปลูกยางรวม 29.4 ไร่/ครัวเรือน เป็นพื้นที่ปลูกยางพาราลักษณะดินในสวนยางเป็นดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ของดินระดับปานกลาง โดยความสมบูรณ์ของดินดีขึ้นเมื่อเทียบกับ 5 ปีก่อน เกษตรกรได้รับความรู้ทางวิชาการด้านดินและปุ๋ย จากเจ้าหน้าที่รัฐและเพื่อนบ้านเป็นหลัก โดยได้รับความรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 66.7

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ทำรายได้ให้กับประเทศมาเป็นเวลานาน นิยมปลูกกันมากในภาคใต้ของประเทศ ปัจจุบันสามารถนำไปปลูกในเกือบทุกภาคของประเทศไทย เกษตรกรนิยมผลิตและจำหน่ายน้ำยางสดและยางแผ่น ซึ่งชาวสวนยางในจังหวัดสงขลา กว่าร้อยละ 70 ผลิตและขายน้ำยางสดให้แก่พ่อค้าคนกลางระดับต่างๆ รวมทั้งขายให้แก่สหกรณ์กองทุนสวนยางเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแผ่นรมควัน แต่ผู้ขายจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ซื้อ ทั้งด้านราคาและคุณภาพ ผู้ศึกษาจึงเห็นความจำเป็นที่ต้องศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ยางพารามีลักษณะธรรมชาติพื้นฐานเหมือนกัน คือ มีฤดูกาลเก็บเกี่ยว ผลผลิตจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งมีระยะเวลาในการผลิต และลักษณะการถือครองที่ดินซึ่งส่วนมากเป็นเกษตรกรรายย่อย ทำให้สินค้าเกษตรมีลักษณะข้อจำกัดพื้นฐานซึ่งคล้ายกันได้แก่ 1) การวางแผนด้านตลาดมีข้อจำกัด เนื่องจากการผลิตสินค้าเกษตรต้องใช้ระยะเวลา 2) ขณะที่ความต้องการหรือสถานการณ์ด้านตลาดมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและรวดเร็วกว่า

3) ผลผลิตทางการเกษตรมีอำนาจต่อรองด้านราคาต่ำ ด้วยสินค้าเกษตรแต่ละชนิดมีช่วงเวลา
ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน และส่วนใหญ่เก็บไว้ได้ไม่นาน เป็นช่องทางให้อำนาจต่อรองด้าน
ราคาลดน้อยลง 4) การวางแผนกำหนดพื้นที่โดยรวมของประเทศ เพื่อควบคุมปริมาณผลผลิต
เป็นไปได้ยาก เนื่องจากลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ซึ่งส่วนมากเป็นสวนยางขนาดเล็ก
และมีอิสระในการใช้ประโยชน์จากการถือครองที่ดิน

ปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกร

เกษตรกรชาวสวนยางพาราอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ได้ให้ความเห็นตรงกันว่า การขาย
ยางพาราขึ้นอยู่กับราคายางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมขายน้ำยางพาราสดมากกว่าขายยางแผ่นดิบ
เนื่องจากการขายน้ำยางพาราสดทำให้เกษตรกรได้รับความสะดวกสบาย ประหยัดแรงงาน ประหยัด
เวลา สามารถนำเวลาส่วนที่เหลือไปทำกิจกรรมต่างๆ ได้อีก ประหยัดค่าใช้จ่าย และได้รับเงินสด
ทันทีหลังจากการขายน้ำยางสดจากพ่อค้าคนกลาง ในปัจจุบันการซื้อขายน้ำยางพาราสดเป็น
ทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรชาวสวนยางนอกเหนือจากการขายยางแผ่นดิบ ยางก้อนถ้วย และเศษยาง
กอบปรักความต้องการปริมาณของน้ำยางพาราในโรงงานอุตสาหกรรมที่เพิ่มอัตราการผลิตสูงขึ้น
ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางนิยมขายน้ำยางพาราสดมากกว่าการทำยางแผ่นดิบ อำเภอ นาทวี
จังหวัดสงขลา มีประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพ ทำสวนยางพารา เดิมทีเกษตรกร
ชาวสวนยางในอำเภอ นาทวีและพื้นที่ใกล้เคียงขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบของยางก้อนถ้วย น้ำยางสด
และยางแผ่นดิบให้แก่พ่อค้าคนกลางโดยขาดการรวมกลุ่ม ทำให้ผลผลิตที่ได้มีราคาแตกต่างจาก
ราคากลาง จากภาวะวิกฤตการณ์ราคายางผันผวน ตกต่ำ ราคาไม่คงที่และการถูกเอารัดเอาเปรียบ
จากพ่อค้าคนกลาง ทำให้กลุ่มสหกรณ์ สกย.จำกัด ได้รวมตัวกันจัดตั้งตลาดประมูลยางท้องถิ่นซึ่ง
เป็นตลาดเครือข่ายของ สนง.ตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ ณ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำ
สวนยางสาขาต่างๆ มีการจัดตั้งกลุ่มน้ำยางสดจากการที่ราคายางแผ่นรมควันตกต่ำ แต่น้ำยางสดมี
ราคาสูงขึ้น จึงทำให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อขายผลผลิตน้ำยางสดในรูปแบบของกลุ่ม
เกษตรกร แต่เนื่องจากมีสมาชิกจำนวนน้อยและขาดความรู้ในการบริหารจัดการ ทำให้การรวบรวม
ผลผลิตทำได้น้อยศักยภาพในการดำเนินงานต่ำ

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจซื้อขายน้ำยางสด อำเภอ นาทวี จังหวัดสงขลาที่เจอ
ได้แก่ คือ 1) ปัญหาต้นทุนการตลาดที่เพิ่มสูงขึ้น 2) ปัญหาเปอร์เซ็นต์เนือยางแห้งต่ำ 3) ปัญหาการ
แข่งขันในตลาดมีสูง 4) ปัญหาการขาดเงินทุนในการดำเนินธุรกิจของพ่อค้า และ 5) ปัญหาการใช้
เครื่องมือวัดที่ไม่ได้มาตรฐานในการวัดเปอร์เซ็นต์เนือยางแห้ง

ปัจจัยและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ

จากผลการศึกษา เกษตรกรได้มีการส่งเสริมการรวมกลุ่ม กลุ่มสหกรณ์ สกย.จำกัด (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง) ได้รวมตัวกันจัดตั้งตลาดประมูลยางท้องถิ่นซึ่งเป็นตลาดเครือข่ายของ สนง.ตลาดกลางยางพาราหาดใหญ่ และมีการสร้างเครือข่ายของชาวสวนยางพารา เพื่อเพิ่มขนาดของธุรกิจในการดำเนินการแปรรูปขึ้นต้นที่มีคุณภาพ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อทดแทนการนำเข้าและผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราเพื่อการส่งออก จัดตั้งตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออกในแหล่งที่สำคัญ ให้เป็นแหล่งซื้อขายที่มีกฎระเบียบซื้อขายเปิดกว้างแก่เกษตรกร แนวทางในการแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ มีดังนี้

1. พัฒนาตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออก จัดตั้งและพัฒนาตลาดกลางในแหล่งที่สำคัญให้ทั่วถึง เพื่อเป็นตัวกลางในการซื้อขายในปัจจุบันและการซื้อขายล่วงหน้า มีกฎระเบียบควบคุมการซื้อขาย ป้องกันการผูกขาดตัดตอน อาทิ การเปิดกว้างให้เกษตรกรขายผลผลิตซึ่งเป็นการประมูลโดยตรงกับผู้รับซื้อ ขณะที่ตลาดกลางให้บริการด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ
2. การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ตลาดกลางนอกจากจะมีหน้าที่เป็นตัวกลางในการซื้อขายแล้ว ยังทำหน้าที่บริการข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ลูกค้า อาทิ ข้อมูลด้านราคา และข้อมูลสถานการณ์ซื้อขายที่ถูกต้องและทันสมัย ซึ่งเป็นระบบข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างตลาดกลางและตลาดท้องถิ่น
3. พัฒนาตลาดท้องถิ่น มีการขยายตลาดท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีระบบการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกับตลาดกลาง และมีกฎระเบียบควบคุมการซื้อขายที่เปิดกว้างเป็นธรรมทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย
4. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมยางพาราเป็นของชุมชน กระบวนการเริ่มต้นด้วยการให้ชาวสวนยาง และองค์กรชาวสวนยางรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเพื่อดำเนินการในด้านการผลิต แปรรูป และการตลาด ซึ่งจะเป็นการรักษาผลประโยชน์จากมูลค่าเพิ่มของผลผลิตให้ตกอยู่กับเกษตรกร

5. ภาครัฐให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีการแปรรูป ทั้งผลิตภัณฑ์จากน้ำยางและไม้ยางพารา พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบและคุณภาพตรงกับความต้องการทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ ลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางพาราจากต่างประเทศ และส่งเสริมการส่งออก รวมทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารช่องทางการตลาด การลงทุน และการติดต่อเพื่อเร่งหาตลาดใหม่ในต่างประเทศ การที่สินค้าเกษตรมีข้อจำกัดเป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญคล้ายๆ กัน ทำให้การใช้นโยบายของรัฐที่ผ่านมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรหรือคนจนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะผลของนโยบายมักจะตกแก่ผู้ทำธุรกิจทางการเกษตรและเกษตรกรผู้มีความรู้ดีกว่า ดังนั้น การแก้ไขปัญหาต้องเน้นกระบวนการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความมั่นคงและพึ่งตนเองได้แก่เกษตรกร ซึ่งต้องใช้วิธีการ ที่ถูกต้องเหมาะสม ในรูปแบบการเกษตรที่มีความหลากหลาย รวมถึงการให้ประชาชนและชุมชน มีบทบาทในด้านการตลาดและอุตสาหกรรม ควบคู่กับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป ปัจจัยการผลิต ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรที่มีข้อมูลเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่ายต่อไป

สรุป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ ของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทำสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรในอำเภอนาทวี 3) เพื่อศึกษาปัจจัยและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรในอำเภอนาทวี

พื้นที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ประชากรจำนวน 90 คน โดยแยกเป็นตำบลนาทวี จำนวน 30 คน ตำบลคลองทราย จำนวน 30 คน และตำบลปลักหนู จำนวน 30 คน แล้วนำมาสรุปเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางใน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา และนำเสนอผลในลักษณะของการบรรยายความ

เกษตรกรได้ให้ความเห็นตรงกันว่า การขายยางพาราของเกษตรกรขึ้นกับราคายางพารา ซึ่งปัจจุบันราคาตกต่ำมาก จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง ด้วยรูปแบบวิธีการดำเนินการที่มุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถขายยางแผ่นดิบและน้ำยางสดได้อย่างอิสระและเสรี โดยไม่มีข้อกำหนด รวมถึงวิธีการที่ยุ่งยาก จนไม่สามารถจำหน่ายยางพาราได้ตามราคาประกันของรัฐบาล ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่างๆ ของเกษตรกรในอำเภอนาทวี มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของชาวสวนยางพารา เพื่อเพิ่มขนาดของธุรกิจในการดำเนินการแปรรูปขั้นต้นที่มีคุณภาพ สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อทดแทนการนำเข้าและผลิตภัณฑ์ไม้ยางพาราเพื่อการส่งออก จัดตั้งตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออกในแหล่งที่สำคัญ

จากภาวะวิกฤตการณ์ราคายางผันผวน ตกต่ำ ราคาไม่คงที่และการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ทำให้กลุ่มสหกรณ์ สกย.จำกัด ได้รวมตัวกันจัดตั้งตลาดประมูลยางท้องถิ่นซึ่งเป็นตลาดเครือข่ายของ สนง.ตลาดกลางยางพาราขนาดใหญ่ ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจซื้อขายน้ำยางสด อำเภอ นาทวี จังหวัดสงขลาที่เจอได้แก่ คือ 1) ปัญหาต้นทุนการตลาดที่เพิ่มสูงขึ้น 2) ปัญหาเปอร์เซ็นต์เนือยางแห้งต่ำ 3) ปัญหาการแข่งขันในตลาดมีสูง 4) ปัญหาการขาดเงินทุนในการดำเนินธุรกิจของพ่อค้า และ 5) ปัญหาการใช้เครื่องมือวัดที่ไม่ได้มาตรฐานในการวัดเปอร์เซ็นต์เนือยางแห้ง

ปัจจัยและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตยางพาราในรูปแบบต่าง ๆ

1. พัฒนาการตลาดกลางยางพาราเพื่อการส่งออก เพื่อเป็นตัวกลางในการซื้อขายในปัจจุบัน และการซื้อขายล่วงหน้า
2. การพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร ทำหน้าที่บริการข้อมูลด้านต่าง ๆ แก่ลูกค้า
3. พัฒนาการตลาดท้องถิ่น มีการขยายตลาดท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
4. สนับสนุนให้อุตสาหกรรมยางพาราเป็นของชุมชน เพื่อดำเนินการในด้านการผลิต แปรรูป และการตลาด

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2555). *ประวัติยางพารา*. สืบค้นจาก <http://www.reothai.co.th>

วิฑูร อินทมนี และคณะ. (2546). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขายน้ำยางสดและยางแผ่น
ของเกษตรกรตำบลปริก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. สงขลา:

คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมศักดิ์ คงสุข และคณะ. (2551). *การศึกษารูปแบบการดำเนินงานของตลาดน้ำยางสด*.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอนก กุณณะศิริ. (2547). *เศรษฐกิจการผลิตยางของกลุ่มเกษตรกร ชาวสวนยาง อำเภอนาทวี*.

กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.